

Jari Natunen, puheenjohtaja, FT (biokemia)

Kaivoslaki HE 126_2022 vp 28.10.2022

Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry

Maanlaajuinen asiantuntijaverkosto, Suomen laajin kokemus malminetsinnästä ja kaivostoiminnasta paikallisen asukkaan ja muiden elinkeinojen näkökulmasta.

Vesistöpäästöjen ydin: hapan kaivosvaluma

- rikki reagoi veden ja ilman kanssa -> rikkihappo -> raskasmetallit ja arseeni liukenevat veteen
- jäte vaarallista yli **tuhat** vuotta
- Talvivaara-Terrafamessa 3000 Mtn vaarallista jätettä

dis-Savon rajalla on Kangasjärven kaivoksen jätealue.
ruukit tuottavat happoa eikä kasvillisuutta ole juuri la
akkinen / Yle

”Suhtaudumme
vastuullisesti –
sivukivikasojen pohjat
tehdään kestävästi
vuosikymmeniä.”

A-Talk Talvivaaran ihme 17.11.2016
<https://www.youtube.com/watch?v=nLDgRvKb8fo>

Vakuuksille ei saisi aiheutua katveaikaa

- 108§ muotoilu ja selitykseen lisätyt rajoitukset, kuten ympäristövahingot, sulkemispäätös -> katveaika, jolloin vakuuksia ei voi määrätä näille alueille **kunnes ympäristönsuojelulaki on päivitetty**
- Ympäristönsuojelulain päivitykseen useita vuosia?
- Sulkemisen ympäristölupia käsittelyssä esimerkiksi mm. Kevitsa, Terrafame.
- Vakuuspuutteista miljardiriskit katveaikana.
- -> **Kaivoslain ja ympäristönsuojelulain vakuusmuutokset tulisi saattaa voimaan samanaikaisesti, tai ympäristökavennukset poistaa.**

Intressien selvitys kaivoslupa

Oikeudenmukaiset
korvaukset
haitankärsijöille, ml.
elinkeinot ja
kiinteistöt
vaikutusalueella
(lunastuslaki)

Onnistunut
hankkeen
taloudellisen
kannattavuuden
arviointi

Ympäristölupa yhtäaikaisesti kaivosluvan kanssa **tai** ympäristöluvan myöntämisen jälkeen tarkistetaan: luvan esteet/edellytykset, vakuudet, yleisten ja yksityisten etujen määräykset sekä kannattavuuslaskelma.

YVAn, selvitysten ja arviointien laatu/puolueettomuus ja kattavuus. Ympäristöluvan selvityksien kattavuus.

YVAn/selvityksiin arvio korvauksista: kiinteistöjen arvon alenemiset (mm. maisema, pöly, melu), elinkeinohaitat, myös sulkemisen jälkeen

Kaivoslupa ja kannattavuusarvioon vakuuslaskelma myös lunastuslain mukaisista elinkeino- ja kiinteistöhaitoista vaikutusalueella, sulkemisvakuuden lisäksi.

Kirjaus kaivoslain perusteluihin haittojen ja vahinkojen korvaamisesta kaivoksen vaikutusalueella. Selvitys tulisi olla viranomaisperiaatteella.

Ylläs

- Kyselyiden perusteella lähialueella sijaitseva kaivos vähentäisi alueelle palaamishalukkuutta 40 - 50 %:lla vastaajista. Sama tulos on toistunut Ylläksen alueella tehdyissä kyselyissä.

Ylläksen alueella on kaksi hiihtokeskusta. Visit Ylläkseen kuuluu lisäksi noin 130 muuta matkailuyritystä. Luonto, maisemat ja hiljaisuus korostuvat kaikissa aktiviteeteissa. Laskupäiviä oli viime vuonna ennätysmäärä, 69 272.

- Suuri osa matkailutoiminnoista sijoittuu **4 - 10 km** säteelle Hannukaisen rautakaivoshankkeesta.

Hannukaisen kaivos olisi kooltaan yhtä suuri kuin Terrafame.

Pölyvaikutukset

Pölyvaikutuksia selvitetään liian vähän.

Suurin pölylaskeuma on 1 - 2 km etäisyydellä, mutta merkittävä määrä laskeutuu myös **6 - 10 km** säteellä.

Tuulilla ja pinnanmuodoilla paljon vaikutusta.

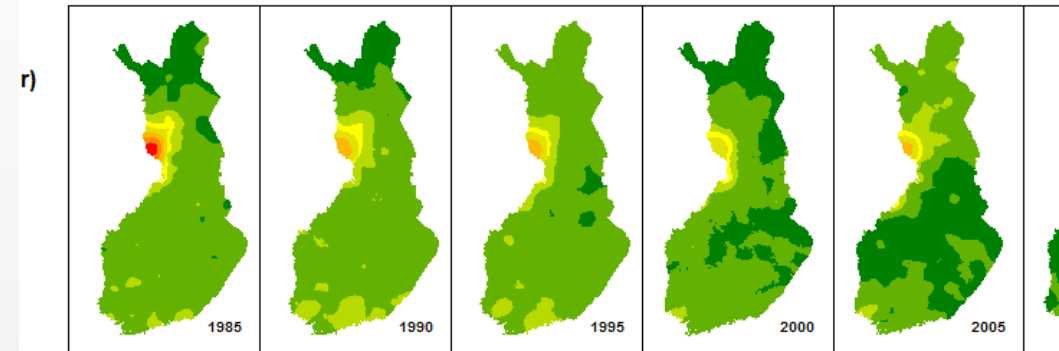
Porot välttelevät aluetta noin 10 km etäisyydellä (pölylaskeuma?).

Haitta-aineita kertyy sieniin ja marjoihin.

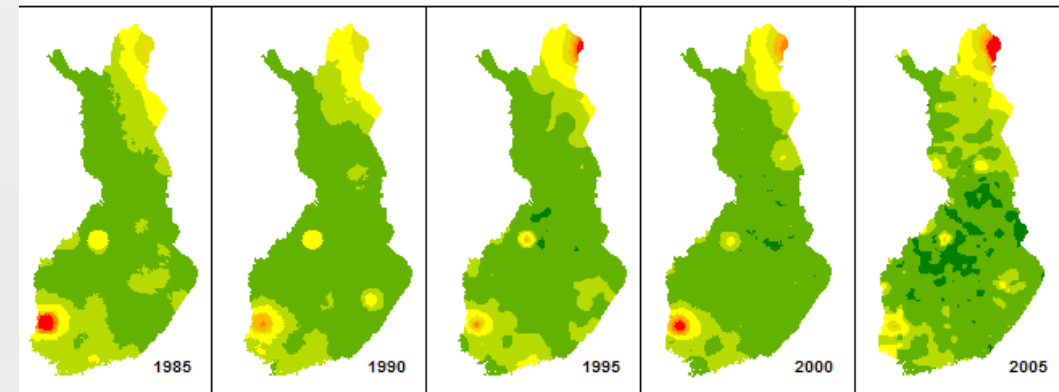
Pöykiö, R. (2002), Pöyry Oyj (2013), Ferin-Westerholm, P. Toim. (1994), Poikolainen in Schroderus-Härkönen, S., Markkanen, S-L. Toim. (1999), Marja Anttonen Paliskuntain yhdistys.

artta

Metlan sammaltutkimus, 1995-2010. Kromi

Nikkeli

-
- Kaivannaisjäteasetuksen täytäntöönpano
 - Ympäristöluvan ja kaivosluvan pakollinen yhteensovittaminen **tai** luvan esteiden/edellytysten, vakuuksien, yleisten ja yksityisten etujen sekä kannattavuuslaskelman tarkastaminen ympäristöluvan myöntämisen jälkeen.
 - Intressivertailu yleisistä tai yksityisistä eduista. **Tai vähintään** sen varmistaminen, että haitankärsijöille - yksityishenkilölle tai yritykselle - korvataan kaikki haitat. Kattava hankkeen kannattavuuslaskelma sisältäen myös vakuudet haitankorvauksiin.
 - Kunnan mahdollisuus vaikuttaa kaivostoiminnan sijoittumiseen tulisi ulottua malminetsintään
 - Malminetsinnän tutkimussuunnitelmasta neuvottelu maanomistajan kanssa. Kairauksen ympäristövaikutuksien kontrollointi. Suurempi suostumusprosentti, aikaisemmin.
 - Pakolliset määräykset haittojen vähentämiseksi poronhoidolle koko poronhoitoalueella
 - Kaivosluvan ja ympäristöluvan vakuuksien tulisi astua voimaan samanaikaisesti
 - Varauksien ja malmientsintäalueiden kokoa tulisi rajata, varauksesta valitusoikeus.
 - Lakiin tulisi kirjata valtion omistavan kaivosmineraalit, kaivosvero voimaan maksuna 2023.

Kiitos!

10/28/2022

Kansalaisten
kaivosvaltuuskunta
MiningWatch Suomi

Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry